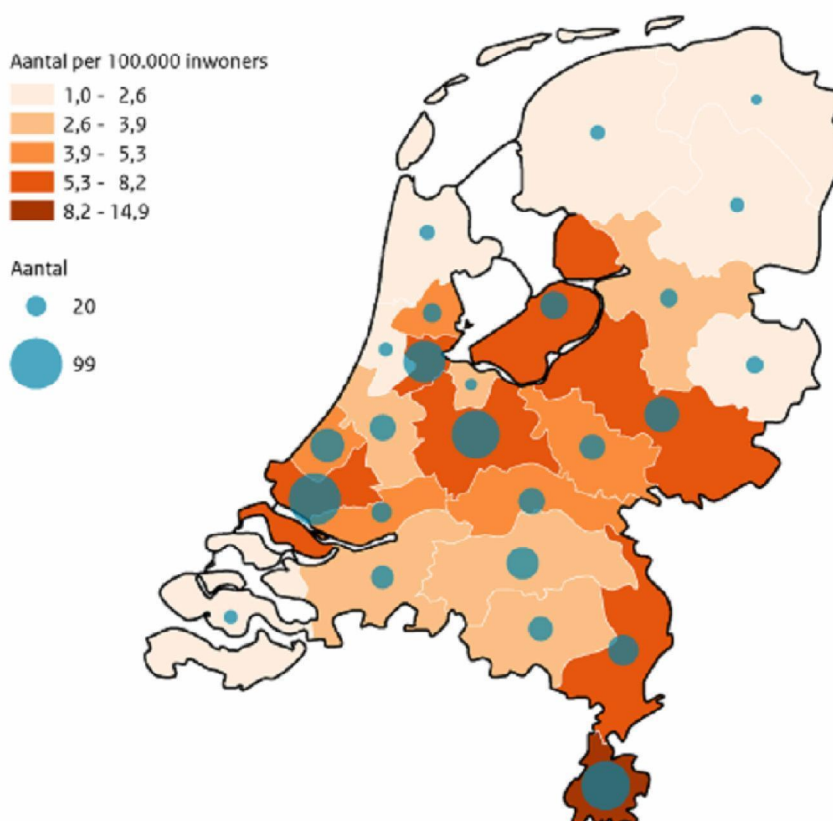

Wekelijks overzicht van infectieziektesignalen: 30 april 2020 (week 18)

Binnenlandse signalen

3517 COVID-19 in Nederland (vervolg)

Sinds 27 februari tot en met 30 april 10.00 uur zijn 38.802 patiënten met COVID-19 gemeld in Nederland. Hiervan zijn 10.685 (28%) patiënten opgenomen (geweest) in een ziekenhuis. In totaal staan 4.711 patiënten als overleden geregistreerd. Figuur X laat het aantal ziekenhuisopnamen zien met vastgestelde SARS-CoV-2-infectie per 100.000 inwoners per GGD-regio in de afgelopen 2 weken. Het percentage SARS-CoV-2 positieve monsters in de Nivel/RIVM peilstations was 15% onder de 40 monsters die vorige week zijn ingestuurd. Het percentage monsters positief voor SARS-CoV-2 in de virologische dagstaten vertoont een doorgaande dalende trend, met een percentage van 12,9% in week 17. Dagelijks wordt een rapport van de epidemiologische situatie rond COVID-19 in Nederland op de RIVM website gepubliceerd. De actuele LCI richtlijn voor COVID-19, met de meest actuele casusdefinitie en informatie over diagnostiek, behandeling en maatregelen, is hier te vinden en wordt regelmatig geactualiseerd. Een actueel overzicht van de karakteristieken en uitkomsten van patiënten met COVID-19 op de intensive care-afdelingen en op de verpleegafdelingen in ziekenhuizen is te vinden op website van de Stichting NICE.

Figuur X. Aantal ziekenhuisopnamen met positieve SARS-CoV-2 diagnostiek per 100.000 inwoners per GGD-regio van 15 t/m 28 april 2020.

Tot en met 30 april 10.00 uur zijn 13.884 zorgmedewerkers in de leeftijden 18 tot en met 69 jaar met COVID-19 gemeld. Dit betreft zorgmedewerkers binnen en buiten het ziekenhuis. Het is niet bekend of te achterhalen of de zorgmedewerkers het virus tijdens hun werk hebben opgelopen of daarbuiten. Van hen zijn 458 gemeld als opgenomen in het ziekenhuis (3%). Negen zorgmedewerkers zijn gemeld als overleden, in de leeftijdsgroepen tussen de 45 en 69 jaar. Van zes van de overleden zorgmedewerkers is bekend dat zij bestaande gezondheidsproblemen hadden. Van de andere drie overleden zorgmedewerkers is dit nog niet bekend. Zorgmedewerkers worden laagdrempelig getest bij klachten, daarom vormen zij een groot deel van het aantal gemelde COVID-19 patiënten. Mensen die niet werkzaam zijn als zorgmedewerker worden doorgaans alleen getest als zij een verhoogd risico hebben op een ernstig beloop van de ziekte of opgenomen zijn in het ziekenhuis. Van alle 24.054 meldingen van bevestigde COVID-19 patiënten tussen de 18 en 69 jaar is 58% (13.884) zorgmedewerker. Van alle met COVID-19 gemelde als in het ziekenhuis opgenomen patiënten in de leeftijden 18 tot en met 69 jaar (5.491) is 8% een zorgmedewerker. Van alle 547 gemelde overleden COVID-19 patiënten in de leeftijden 18 tot en met 69 jaar was 1,6% een zorgmedewerker. Van alle Nederlanders tussen de 18 en 69 jaar werkt zo'n 11% als zorgmedewerker. (bron: CBS statline)

In een recente Nederlandse publicatie in Eurosurveillance werd de symptomatologie beschreven van 803 gezondheidszorgmedewerkers in een ziekenhuis met (milde) klachten die getest werden voor SARS-CoV-2. Er bleek sprake van een positieve associatie van algemene niet-respiratoire klachten zoals spierpijn, algehele malaise, koorts, en hoofdpijn, met een positieve testuitslag voor SARS-CoV-2. Daarnaast was de klacht anosmie (gebrek aan reukzin) sterk geassocieerd met een positieve testuitslag. Respiratoire klachten zoals hoesten, niezen en een loopneus, waren niet onderscheidend voor het voorspellen van een positieve testuitslag in deze onderzochte populatie.

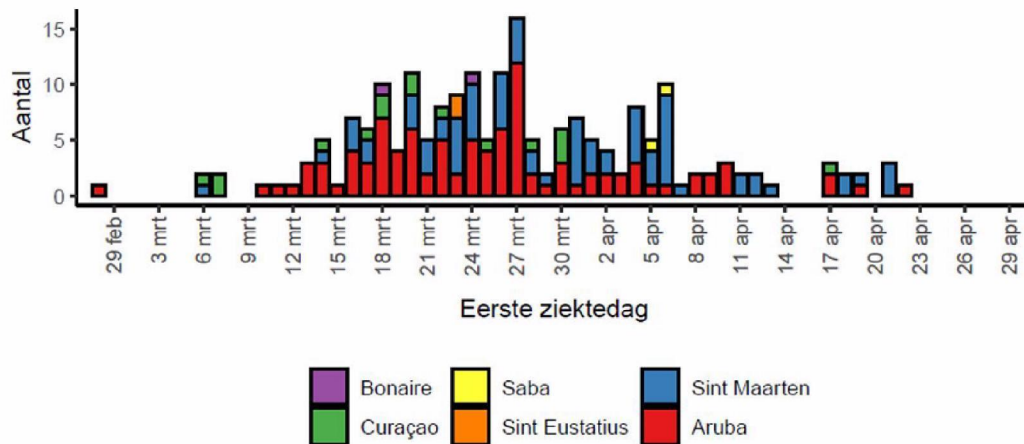
De Taskforce Serologie van de Landelijke Coördinatie Testcapaciteit heeft een advies opgesteld over de mogelijke rol van serologie bij het vaststellen van infectie met SARS-CoV-2. Daarin zijn eerste gegevens over betrouwbaarheid van beschikbare sneltesten en andere testen meegenomen, zie [samenvatting](#). In de rapportage is een overzicht gegeven van de validatieresultaten van 16 verschillende point-of-care-testen (POCT), gegenereerd door 12 verschillende laboratoria. De voorlopige bevindingen laten zien dat geen van de onderzochte POCT voldoet aan de vooraf gestelde criteria (expert opinion) voor individuele patiënten diagnostiek wanneer monsterafname binnen 10 dagen na de eerste ziektedag plaatsvindt. De betrouwbaarheid van de verschillende POCT voor antilichaamdetectie blijkt enorm te variëren. Op geleide van het WHO advies om serologische sneltesten niet te gebruiken in de klinische diagnostiek en mede op basis van de voorlopige data verzameld in de Nederlandse medisch microbiologische laboratoria, wordt het gebruik van sneltesten afgeraden. Redenen hiervoor zijn een te groot aandeel fout-positieve en fout-negatieve uitslagen, en het gebrek aan correlatie met bescherming.

Binnen de Federatie Medisch Specialisten is op initiatief van de Nederlandse Internisten Vereniging (NIV) een multidisciplinaire Wetenschapscommissie COVID-19 opgericht. De commissie coördineert de verschillende onderzoeken die in Nederland zijn opgezet rondom de diagnostiek en behandeling van COVID-19. Vooralsnog bestaat de commissie naast internisten uit ziekenhuisapothekers, longartsen, radiologen en medisch microbiologen. Een overzicht van lopend onderzoek en onderzoek in opzet is hier te vinden.

Mortaliteitscijfers

Tot en met 29 april 2020 zijn er op Curaçao, Aruba en Sint Maarten (de CAS-eilanden) en Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES-eilanden) in totaal 198 COVID-19 patiënten bevestigd, waarvan 16 op Curaçao, 100 op Aruba, 76 op Sint Maarten, 2 op Bonaire, 2 op Sint Eustatius en 2 op Saba (Figuur X). Er zijn 13 COVID-19 patiënten overleden op Sint Maarten, 2 op Aruba en 1 op Curaçao. Het percentage positief geteste patiënten op de CAS-eilanden ligt ruim onder de 10% voor Curaçao (5%) en Aruba (6%), en is hoog (25%) op Sint Maarten. Op alle eilanden zijn strenge maatregelen van kracht, de toeristenindustrie is sinds februari geheel stilgelegd.

Figuur X. Aantal gemelde COVID-19 patiënten* op BES-en CAS-eilanden, naar eerste ziektedag. *van 23 patiënten is de datum van het testresultaat opgenomen als de eerste ziektedag. Bron: RIVM (IHR casusregister Dutch Caribbean).

Xxxx COVID-19 op twee nertsenbedrijven in Brabant

Op twee nertsenbedrijven in Gemert-Bakel en Laarbeek zijn besmettingen van COVID-19 bij verschillende nertsen geconstateerd. De nertsen vertoonden diverse ziekteverschijnselen waaronder ademhalingsproblemen en er was sprake van verhoogde sterfte. Er is onderzoek ingesteld om de bron van de besmettingen te achterhalen. Omdat enkele medewerkers bij beide bedrijven verschijnselen van het coronavirus hebben gehad, wordt uitgegaan van een besmetting van mens op dier. Uit eerder onderzoek blijkt dat fretachtigen, en daarmee ook nertsen, gevoelig zijn voor besmetting met COVID-19. Er zijn op dit moment geen aanwijzingen dat landbouwdieren of huisdieren een rol spelen in de verspreiding van COVID-19.

Omdat andere dieren in de veehouderij niet gevoelig lijken voor het virus, wordt nu alleen voor nertsen een meldplicht ingesteld. Vanaf afgelopen weekend is er een meldplicht ingesteld voor nertsenhouders, dierenartsen en personen in onderzoeksinstellingen. Als sprake is van ademhalingsproblemen en verhoogde sterfte bij nertsen moet dit gemeld worden bij de NVWA. Om eventuele verspreiding van het virus naar andere bedrijven te voorkomen mogen zowel de dieren als de mest, een besmet bedrijf niet verlaten. In 2019 telde Nederland 128 bedrijven met edelpelsdieren (nertsen en overige pelsdieren) met ruim 807 duizend moederdieren. Ongeveer de helft van alle nertsen wordt in Noord-Brabant gehouden. Vanaf 2024 is de nertsenfokkerij in Nederland verboden, tot dan geldt een afbouwperiode. Bronnen: RIVM, NVWA, Tweede Kamerbrief Ministerie LNV, GGD Brabant-Zuidoost, GD (SARS-CoV-2)

Figuur X: Edelpelsdierbedrijven in Nederland per gemeente in 2019

XXXX *Chlamydia abortus* infectie bij een zwangere vrouw wonend op een schapenbedrijf

Begin april is er melding gedaan van opname op een intensive care van een zwangere vrouw (zwangerschapsduur 30 weken), wonend op een boerderij met schapen acuut ziek was geworden. Ze had koorts en het beeld van sepsis. In verband met maternale nood is er een spoedsectio verricht. Zij ontwikkelde daarnaast ook lever- en nierfalen. De patiënte had opvallend veel pijn aan haar bovenbenen. De baby werd met 30 weken levend geboren. Uit diagnostiek op de vaginale wat en de placenta kwam *Chlamydia abortus*. Patiënte knapt inmiddels op door antibiotica. Deze casus illustreert dat naast *C. psittaci* (met vogels als bron) ook andere *Chlamydia*-infecties van dierlijke oorsprong voorkomen met zoogdieren, waaronder herkauwers, als bron van infecties bij de mens. Vooral *C. abortus* kan ernstige infecties bij zwangere vrouwen en vruchtdood veroorzaken. Het verdient aanbeveling zwangeren te adviseren contact met (lammerende) schapen te vermijden. Bij een onbegrepen septisch beeld in de zwangerschap dient altijd expliciet gevraagd te worden naar contact met dieren en naar eventuele ziekteverschijnselen bij deze dieren. De LCI richtlijn en meldingsplicht van psittacose wordt op 1 juli aangepast, waarbij alle *Chlamydia* van dierlijke oorsprong onder de meldingsplicht gaan vallen. Eveneens laat de casus zien dat het belangrijk is om bij een dergelijk ziektebeeld, naast SARS-CoV-2, ook aan andere (atypische) verwekkers te blijven denken, zoals *Chlamydia* en *Legionella*. Bronnen: Isala, Zuyderland MC, GGD IJsselland, RIVM, [GD](#), [NTvG](#). (*Chlamydia abortus*)

Xxxx Patiënt met Seoulvirusinfectie via tamme ratten

In februari/maart is bij een volwassene een infectie met een orthohantavirus (voormalige naam: hantavirus), het Seoul virus (SEOV), vastgesteld door middel van serologisch onderzoek, waarbij anti-Seoul virus IgG positief was (100/P) en het IgM negatief was. De patiënt is opgenomen geweest in verband met hoge koorts, misselijkheid en een acute nierinsufficiëntie. De zoon van de patiënt hield thuis 3 ratten als huisdier, die meer dan een jaar geleden waren gekocht bij een rattenfokkerij. De patiënt had de verzorging van de ratten overgenomen gezien zijn zoon door medische redenen daartoe niet meer in staat was en was gebeten door de ratten. De ratten zijn inmiddels geëuthanaseerd en onderzocht. Alle drie ratten bleken positief voor SEOV in serum en urine samples. Andere gezinsleden van de patiënt hadden geen klachten. In 2016 is SEOV voor het eerst aangetoond bij een Nederlandse patiënt en daarna bij nog drie andere autochtone patiënten, waarvan de laatste in 2018. Alle patiënten hielden ratten als voederratten voor reptielen of als huisdier. Symptomen bij een SEOV-infectie zijn koorts, braken, diarree, algehele malaise, spierzwakte in de benen en lage rugpijn. Bij bloedonderzoek worden bij SEOV vaker leverfunctiestoornissen gevonden, terwijl bij een infectie met het Puumala-orthohantavirus nierfunctiestoornissen meer op de voorgrond staan. SEOV is niet van mens-op-mens overdraagbaar. Bron: GGD, RIVM, NVWA (Seoul virus)

Buitenlandse signalen

Xxxx Inflammatoir syndroom bij kinderen met COVID-19

De Britse pediatrie intensive care vereniging (Paediatric Intensive Care Society PICS) heeft op 27 april een statement gepubliceerd waarin wordt beschreven dat er in de afgelopen 3 weken melding is door NHS England van een verhoogd aantal kinderen met een ernstig klinisch beeld mogelijk geassocieerd met COVID-19. Het beeld werd gezien bij kinderen van alle leeftijden in verschillende regio's in het Verenigd Koninkrijk en ze hadden kenmerken van toxische shock syndroom en atypische Kawasaki ziekte, een vasculitis-beeld, waarbij overwegend de grote slagaderen zijn betrokken en in het bijzonder de coronair-arterien. Buikpijn en gastrointestinale symptomen en een myocarditis-beeld worden als overeenkomstige kenmerken genoemd. Bij veel van deze kinderen was sprake van PCR-bevestigde SARS-CoV-2 infectie, maar er waren ook kinderen die PCR-negatief waren. Eveneens werd het beeld beschreven bij kinderen met aanwijzingen voor een recente SARS-CoV-2 infectie op basis van serologische testen. Het is niet uitgesloten dat een andere infectieuze verwekker betrokken is bij dit ziektebeeld. In een recent case report wordt een kind van 6 maanden oud beschreven bij wie COVID-19 zich presenteerde als Kawasaki syndroom. Door diverse media wordt gemeld dat ook in de Verenigde Staten 3 kinderen, in de leeftijd 6 maanden tot 8 jaar, zijn gezien met COVID-19 en een vergelijkbaar inflammatoir syndroom. Het aantal kinderen met het beschreven klinische beeld is erg laag (exacte aantallen zijn niet bekend gemaakt), en er is nog veel onbekend rondom dit onderwerp. Ondanks deze bevinding, die mogelijk kan passen bij ernstige COVID-19, zijn er nog steeds relatief weinig kinderen met ernstige ziekte of overlijden door SARS-CoV-2. Bron: ....
(onbekende verwekker)

3500 Verspreiding SARS-CoV-2 in Europa en wereldwijd (vervolg)

In Europa (EU/EEA en Verenigd Koninkrijk) zijn tot en met 29 april 1.265.762 bevestigde COVID-19 patiënten gerapporteerd, van wie 125.986 patiënten zijn overleden. De vijf landen met de meeste sterfgevallen zijn Italië (27.359), Spanje (23.822), Frankrijk (23.660), het Verenigd Koninkrijk (21.678) en België (7.331). Het aantal wereldwijd gerapporteerde patiënten bedraagt tot en met 29 april 3.052.370 waaronder 216.563 sterfgevallen. Het aantal nieuwe COVID-19 patiënten per 100.000 inwoners in de afgelopen twee weken is het laagst in Afrika en het hoogst in Noord-Amerika (Figuur X). Bron: ECDC
(SARS-CoV-2)

[volgt]

Figuur X. Aantal nieuw gerapporteerde COVID-19 patiënten in de afgelopen 14 dagen, per 100.000 inwoners per land, data van 30 april 2020. Bron: ECDC.

Recente jaarrapportages en publicaties

Xxxx Rapport Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III: Longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen in Gelderland, Overijssel en Utrecht

Op 24 april 2020 is het rapport verschenen van aanvullend onderzoek binnen het programma VGO (Veehouderij en Gezondheid Omwonenden, 2016, 2017 en 2018). Deze onderzoeksprogramma's wezen op associaties tussen het wonen in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen en een verhoogd risico op longontsteking, onderzocht in de provincies Noord-Brabant en Limburg. Als onderdeel van het VGO-III onderzoeksprogramma is het onderzoek uitgebreid naar een gebied dat

delen van de provincies Gelderland, Overijssel en de oostkant van Utrecht. De gegevens lieten vergelijkbare resultaten zien. In gebieden zonder of met weinig intensieve veehouderij worden per jaar ongeveer 1.400 patiënten met longontsteking per 100.000 inwoners gezien, terwijl in het onderzoeksgebied dit aantal ongeveer 1.800 patiënten per 100.000 inwoners was. Dit kwam neer op een gecorrigeerd verschil van 40% ten opzichte van het controlegebied, na correctie voor leeftijdsopbouw, geslacht en andere factoren die van invloed kunnen zijn. Daarnaast werd er een associatie gevonden tussen de woonafstand tot geitenhouderijen en het optreden van longontsteking, wat overeen kwam met het oorspronkelijke onderzoeksgebied in de provincies Noord-Brabant en Limburg. Het onderzoek levert geen informatie over de oorzaak die dit verband verklaart.

VGO-III werd in opdracht van de ministeries VWS en LNV gecoördineerd door het RIVM in samenwerking met het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit Utrecht, het Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (Nivel, Utrecht), Wageningen University & Research (WUR) en de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD). Bron: Rapport (onbekende verwekker)